

Przedmiotowy system oceniania. Klasa 3. Zakres podstawowy

Tematy 1.–41.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. EUROPA I ŚWIAT OD 1815 R. DO POŁOWY XIX WIEKU					
1. Wiek pary i węgla. Rewolucja przemysłowa	Uczeń: wymienia czynniki, które wpływały na zmiany demograficzne w Europie; przedstawia warunki życia robotników; wymienia grupy społeczne, które powstały w wyniku rewolucji przemysłowej	Uczeń: definiuje pojęcia: industrializacja, urbanizacja, migracja; wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce był związany proces industrializacji i urbanizacji; wyjaśnia, jak zmiany w transporcie wpłynęły na gospodarkę	Uczeń: wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce były związane procesy migracyjne w Europie; charakteryzuje zmiany struktury społecznej związane z rewolucją przemysłową; wyjaśnia, jak zmiany w transporcie i komunikacji wpłynęły na życie ludzi; wymienia najważniejsze osiągnięcia nauki w I połowie XIX w.	Uczeń: przedstawia rozwój nauki w I połowie XIX w.; ocenia, które z wynalazków mogły poprawić warunki życia ludności; wyjaśnia, co wpłynęło na poprawę sytuacji robotników; wyjaśnia, co spowodowało, że rewolucja przemysłowa miała miejsce najwcześniej w Anglii, a dopiero później stopniowo na kontynencie	Uczeń: na podstawie materiałów z podręcznika i innych źródeł przedstawia zmiany w krajobrazie Europy Zachodniej, które zaszły w wyniku rewolucji przemysłowej
2. Kongres wiedeński	Uczeń: wymienia zasady, zgodnie z którymi podejmowano decyzje na kongresie wiedeńskim; wymienia państwa, których przedstawiciele odgrywali największą rolę podczas obrad kongresu; wymienia przykładowe decyzje kongresu wiedeńskiego	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego został zwołany kongres wiedeński; pokazuje na mapie zmiany terytorialne związane z decyzjami kongresu wiedeńskiego; wyjaśnia, co to było Święte Przymierze	Uczeń: łączy podejmowane na kongresie wiedeńskim decyzje z zasadami, zgodnie z którymi je podejmowano; charakteryzuje cele i przedstawia metody działania Świętego Przymierza; porównuje mapy Europy z okresu napoleońskiego i po kongresie wiedeńskim	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego kongres wiedeński określa się tańczącym kongresem; porównuje mapy Europy z okresu napoleońskiego oraz po kongresie wiedeńskim i wyjaśnia przyczyny najważniejszych różnic; charakteryzuje układ sił w Europie po kongresie wiedeńskim	Uczeń: na wybranych przykładach przedstawia rolę kobiet na kongresie wiedeńskim

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
3. Główne nurty polityczne w Europie w 1. połowie XIX w.	Uczeń: wymienia główne założenia ideologii liberalnej; wymienia główne założenia ideologii konserwatywnej	Uczeń: wymienia główne założenia komunizmu; przedstawia najważniejsze cechy romantyzmu; wymienia przykładowych twórców romantyzmu	Uczeń: charakteryzuje działalność liberałów w Europie; wyjaśnia, dlaczego doszło do powstania ideologii socjalistycznej; charakteryzuje socjalizm utopijny	Uczeń: przedstawia proces kształtowania się tożsamości narodowej; porównuje socjalizm utopijny i komunizm; wskazuje realizację cech romantyzmu w dziełach kultury	Uczeń: przedstawia zaangażowanie artystów w sprawy społeczne i polityczne w I połowie XIX w.
4. Władcy i narody 1815–1830	Uczeń: wymienia przyczyny i skutki rewolucji lipcowej; wymienia przykładowe działania Świętego Przymierza, które miały na celu utrzymanie ładu wiedeńskiego	Uczeń: wymienia przyczyny i skutki powstania dekabrystów; wyjaśnia, do której ideologii nawiązywały postulaty uczestników tego powstania	Uczeń: wymienia przyczyny i skutki powstania Greków przeciwko Turcji; wymienia przyczyny i skutki powstania Belgów przeciwko Holendrom	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego społeczeństwa nie zaakceptowały postanowień kongresu wiedeńskiego; porównuje wystąpienia społeczeństw europejskich w I połowie XIX w.; wyjaśnia, co wpływało na sukces wystąpień społecznych w I połowie XIX w.	Uczeń: ocenia szanse społeczeństw na zmianę porządku wprowadzonego na kongresie wiedeńskim do połowy XIX w.
5. Wiosna Ludów w Europie. Wojna krymska	Uczeń: wymienia najważniejsze przyczyny Wiosny Ludów; wymienia państwa, w których doszło do wystąpień w czasie Wiosny Ludów; pokazuje na mapie rejon, gdzie toczyła się wojna krymska; wymienia skutki wojny krymskiej	Uczeń: wymienia przyczyny Wiosny Ludów we Francji i w państwach niemieckich; przedstawia przyczyny i skutki powstania węgierskiego w 1849 r.; przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji	Uczeń: wymienia przyczyny Wiosny Ludów w monarchii habsburskiej i państwach włoskich; przedstawia skutki Wiosny Ludów w państwach europejskich; wyjaśnia, co spowodowało różnice w przyczynach Wiosny Ludów w poszczególnych państwach europejskich; wymienia przyczyny wojny krymskiej	Uczeń: wyjaśnia, co ułatwiło monarchom tłumienie wystąpień w okresie Wiosny Ludów; wyjaśnia, co ułatwiło Ludwikowi Napoleonowi przejęcie pełni władzy we Francji; przedstawia znaczenie Wiosny Ludów i wojny krymskiej dla układu sił w Europie w połowie XIX w.	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego do wystąpień w okresie Wiosny Ludów nie doszło w Anglii i Rosji; wyjaśnia, dlaczego wojnę krymską uznaje się za kres działalności Świętego Przymierza; przedstawia działalność Florence Nightingale

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. POLACY I ZIEMIE POLSKIE W 1. POŁOWIE XIX WIEKU					
6. Stracone złudzenia: Królestwo Kongresowe	Uczeń: wymienia główne postanowienia konstytucji Królestwa Polskiego; podaje przykłady łamania konstytucji przez cara; pokazuje na mapie granice Królestwa Polskiego	Uczeń: przedstawia nadzieje Polaków związane z Aleksandrem I po utworzeniu Królestwa Polskiego; wymienia tajne organizacje zakładane przez Polaków i charakteryzuje ich cele; wymienia przykładowe osiągnięcia gospodarcze Królestwa Polskiego	Uczeń: uzasadnia, że konstytucja Królestwa Polskiego miała liberalny charakter; przedstawia cele polityki gospodarczej Ksawerego Druckiego-Lubeckiego; przedstawia przemiany w rolnictwie w Królestwie Polskim w I połowie XIX w.; wyjaśnia, kim byli kaliszanie	Uczeń: ocenia, czy cele polityki Ksawerego Druckiego-Lubeckiego zostały zrealizowane; porównuje politykę Aleksandra I wobec Królestwa Polskiego w drugim i trzecim dziesięcioleciu XIX w.; porównuje działalność opozycji legalnej i nielegalnej w Królestwie Polskim	Uczeń: ocenia, czy w przypadku Królestwa Polskiego w latach 1815–1830 możemy mówić o autonomii, czy unii personalnej z Rosją
7. Powstanie listopadowe	Uczeń: wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew powstania listopadowego; wymienia przywódców powstania listopadowego; wymienia represje Mikołaja I skierowane przeciwko powstańcom listopadowym	Uczeń: wymienia przyczyny powstania listopadowego; wymienia organy władz powstańczych; wymienia represje Mikołaja I zmierzające do likwidacji samodzielności Królestwa Polskiego	Uczeń: dzieli przyczyny powstania listopadowego na wewnętrzne i zewnętrzne (wpływ wydarzeń europejskich); przedstawia proces przekształcania się zrywu podchorążych w powstanie narodowe	Uczeń: uzasadnia, że działania zbrojne powstania listopadowego mogą być nazywane wojną polsko-rosyjską; ocenia szanse powstania listopadowego na zwycięstwo	Uczeń: przedstawia obraz powstania listopadowego w utworach literackich i innych tekstach kultury; przedstawia udział Polaków z pozostałych zaborów w powstaniu listopadowym
8. Polacy na emigracji i pod trzema zaborami (1831–1846)	Uczeń: przedstawia główne założenia programu Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; przedstawia rozwój gospodarczy Wielkiego Księstwa Poznańskiego w I połowie XIX w.;	Uczeń: przedstawia zmiany w strukturze społecznej na ziemiach polskich w I połowie XIX w.; porównuje sposoby odzyskania przez Polskę niepodległości sformułowane w programach Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego;	Uczeń: porównuje programy Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; wyjaśnia, dlaczego emigrację po powstaniu listopadowym nazywamy Wielką Emigracją;	Uczeń: przedstawia poglądy i działania członków Młodej Polski; porównuje sytuację w trzech zaborach po powstaniu listopadowym;	Uczeń: przedstawia program Gromad Ludu Polskiego

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	wymienia grupy w strukturze społecznej na ziemiach polskich w I połowie XIX w.	wymienia organy władzy w Wielkim Księstwie Poznańskim powstałe po kongresie wiedeńskim	wymienia organizacje spiskowe działające na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym; wyjaśnia, co wpłynęło na zmiany w strukturze społeczeństwa polskiego na ziemiach polskich w I połowie XIX w.	przedstawia działania Polaków w Wielkim Księstwie Poznańskim, które miały wzmocnić ich pozycję wobec Prus; charakteryzuje działalność spiskową na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym	
9. Powstanie krakowskie i Wiosna Ludów na ziemiach polskich	Uczeń: wyjaśnia, co to była rabacja galicyjska; wymienia skutki Wiosny Ludów dla Polaków; pokazuje na mapie Wolne Miasto Kraków – rejon powstania krakowskiego	Uczeń: przedstawia program społeczno-gospodarczy władz powstania krakowskiego; przedstawia udział Polaków w wydarzeniach Wiosny Ludów w Europie; pokazuje na mapie miejsca udziału Polaków w wydarzeniach Wiosny Ludów	Uczeń: wymienia przyczyny powstania krakowskiego; przedstawia przebieg Wiosny Ludów na ziemiach polskich; pokazuje na mapie rejon objęty rabacją galicyjską	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego rabacja galicyjska przyczyniła się do klęski powstania krakowskiego; ocenia, czy Wiosna Ludów poprawiła położenie Polaków pod zaborami	Uczeń: wyjaśnia, co wpływało na stosunek liberałów pruskich do polskich dążeń narodowych w czasie Wiosny Ludów
10. Kultura polska w I. połowie XIX w.	Uczeń: wymienia przykładowe przedsięwzięcia arystokracji polskiej w dziedzinie kultury w I połowie XIX w.; wymienia głównych twórców emigracyjnych i ich dzieła	Uczeń: przedstawia rolę, jaką odgrywały uniwersytety i liceum w Krzemieńcu w rozwoju oświaty; wyjaśnia, na czym polegał spór klasyków z romantykami; wyjaśnia, na czym polegała idea mesjanizmu	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego arystokracja polska w I połowie XIX w. podejmowała inicjatywy w sferze kultury; przedstawia rolę, jaką odgrywały uniwersytety i liceum w Krzemieńcu w rozwoju kultury i nauki; wyjaśnia, jak klęska powstania listopadowego wpłynęła na kulturę polską; przedstawia rolę emigracji polistopadowej w rozwoju kultury polskiej	Uczeń: ocenia, czy działania arystokracji polskiej z I połowy XIX w. są ważne także i dziś dla kultury polskiej; porównuje nurt sentymentalny i romantyzm w kulturze polskiej; przedstawia realizację założeń klasycznych i romantycznych w tekstach kultury	Uczeń: przedstawia rolę prac Joachima Lelewela dla rozwoju historiografii

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. EUROPA I ŚWIAT OD POŁOWY XIX W. DO 1914 ROKU					
11. Przemiany gospodarcze, rozwój nauki i techniki	Uczeń: wymienia nowe surowce, które pojawiły się w II połowie XIX w.; wymienia wynalazki, które wpłynęły na życie ludzi; wymienia przykładowych wynalazców z II połowy XIX w.	Uczeń: wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne ludzi; wymienia przykładowe odkrycia naukowe i ich odkrywców; definiuje monopol i przedstawia jego wpływ na życie gospodarcze w II połowie XIX w.	Uczeń: wyjaśnia, w jaki sposób nowe surowce i wynalazki przyczyniły się do rozwoju gospodarczego świata w II połowie XIX w.; wyjaśnia, dlaczego w II połowie XIX w. mówimy o „drugiej rewolucji przemysłowej”	Uczeń: ocenia, które wynalazki najbardziej zmieniły życie codzienne ludzi; ocenia zjawisko monopolizacji gospodarki z punktu widzenia producentów i konsumentów; przedstawia związki między rozwojem nauki a gospodarką i życiem codziennym ludzi	Uczeń: przedstawia sylwetki przykładowych wynalazców z II połowy XIX w. i ich osiągnięcia
12. Przemiany obyczajowe i rozwój kultury masowej	Uczeń: wymienia nurty w sztuce II połowy XIX w. i przykładowych twórców każdego z tych nurtów; wymienia przykładowych pisarzy II połowy XIX w.; wymienia przykładowe zabytki i utwory literackie II połowy XIX w. definiuje pojęcie: kultura masowa	Uczeń: wymienia założenia filozofii pozytywistycznej; wymienia czynniki, które przyczyniły się do rozwoju kultury masowej; wymienia cechy kultury masowej; przedstawia przemiany, jakie nastąpiły w życiu rodzinnym w mieście	Uczeń: wskazuje różnice między poszczególnymi nurtami w sztuce II połowy XIX w.; przedstawia związki między zmianami w życiu gospodarczym i społecznym a rozwojem kultury masowej; wymienia dyscypliny sportowe, które rozwijały się w II połowie XIX w., wskazuje, które z nich były zupełnie nowe; ocenia, czy sport można zaliczyć do kultury masowej	Uczeń: przedstawia różnice między kulturą wysoką a kulturą masową; daje przykłady twórczości z kultury wysokiej i kultury masowej z II połowy XIX w. charakteryzuje wpływ przemian społecznych na więzi rodzinne i międzyludzkie; wyjaśnia, dlaczego na II połowę XIX w. i początek XX w. są używane różne określenia	Uczeń: przedstawia, czym różniły się igrzyska olimpijskie w starożytnej Grecji od igrzysk olimpijskich wznovionych w końcu XIX w.
13. Demokratyzacja życia politycznego. Ideologie i ruchy polityczne	Uczeń: przedstawia zmiany w prawie wyborczym w krajach europejskich w II połowie XIX w.;	Uczeń: wyjaśnia, co rozumiano wówczas przez powszechne prawo wyborcze;	Uczeń: przedstawia czynniki, które doprowadziły do ukształtowania się ideologii nacjonalistycznej;	Uczeń: przedstawia rolę Międzynarodówek;	Uczeń: wyjaśnia, czym różniły się sufrażystki od sufrażetek;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	• wyjaśnia terminy: emancypacja kobiet, sufrażystki; • wymienia główne założenia ideologii nacjonalistycznej	• wskazuje różnice między emancypantkami a sufrażystkami; • wymienia główne założenia społecznej nauki Kościoła; • wyjaśnia pojęcie: syjonizm	• porównuje nurty w ideologii socjalistycznej i wymienia ich przedstawicieli; • wymienia metody walki kobiet o prawa wyborcze	• przedstawia stosunek społeczeństw do walki kobiet o prawa wyborcze; • przedstawia sytuację Żydów w II połowie XIX w.	• przedstawia przywódczynie walki o prawa kobiet w Kanadzie (pomnik przed budynkiem Parlamentu w Ottawie) lub w innym kraju na przełomie XIX i XX w.
14. Zjednoczenie Włoch. Zjednoczenie Niemiec	Uczeń: • wymienia główne etapy jednoczenia Włoch w II połowie XIX w.; • wymienia główne etapy jednoczenia Niemiec w II połowie XIX w.; • pokazuje na mapie przebieg procesu jednoczenia Włoch i Niemiec w II połowie XIX w.	Uczeń: • przedstawia rolę Królestwa Sardynii w procesie jednoczenia Włoch; • przedstawia rolę Prus w procesie jednoczenia Niemiec; • wymienia postanowienia konstytucji Cesarstwa Niemieckiego	Uczeń: • porównuje proces jednoczenia Włoch i Niemiec w II połowie XIX w.; • przedstawia okoliczności powstania Austro-Węgier; • uzasadnia, odwołując się do postanowień konstytucji Cesarstwa Niemieckiego, że było ono federacją	Uczeń: • wyjaśnia, dlaczego Królestwo Sardynii i Prusy odgrywały przewodnią rolę w procesach zjednoczeniowych Włoch i Niemiec; • ocenia pozycję monarchii habsburskiej na scenie niemieckiej w XIX w.	Uczeń: • wyjaśnia, dlaczego używa się określenia „krwιά i żelazem”; • przedstawia, jak Włosi upamiętnili Wiktora Emanuela II
15. Wojna secesyjna w Stanach Zjednoczonych	Uczeń: • przedstawia rozwój gospodarczy Stanów Zjednoczonych w XIX w.; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wojny secesyjnej; • wymienia strony walczące w wojnie secesyjnej	Uczeń: • przedstawia rozwój terytorialny Stanów Zjednoczonych w XIX w.; • pokazuje na mapie tereny kolejno przyłączane do Stanów Zjednoczonych; • wyjaśnia pojęcia: abolicjonizm, segregacja rasowa, secesja	Uczeń: • charakteryzuje metody powiększania obszaru i stref wpływów Stanów Zjednoczonych w XIX w.; • porównuje gospodarkę stanów północnych i południowych; • wymienia bitwy z okresu wojny secesyjnej	Uczeń: • wyjaśnia, dlaczego wybór Abrahama Lincolna na prezydenta doprowadził do secesji stanów południowych; • wymienia czynniki, które ułatwiły zwycięstwo Unii w wojnie secesyjnej; • charakteryzuje położenie byłych niewolników w stanach południowych	Uczeń: • wyjaśnia znaczenie bitwy pod Gettysburgiem; • przedstawia informacje o dowódcach Unii i Konfederacji z czasów wojny secesyjnej
16. Ekspansja kolonialna mocarstw w Afryce i Azji	Uczeń: • pokazuje na mapie tereny kolonii państw europejskich (Anglii, Francji, Niemiec, Włoch);	Uczeń: • definiuje pojęcia: kolonia, protektorat, dominium i podaje przykłady terytoriów zależnych o takim statusie;	Uczeń: • pokazuje na mapie tereny kolonii państw europejskich i ich strefy wpływów;	Uczeń: • porównuje tereny zajęte przez państwa europejskie w XV–XVI w. oraz w II połowie XIX w.;	Uczeń: • wyjaśnia, na czym polegała polityka otwartych drzwi, która miała być prowadzona w Chinach;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	wymienia przykładowe przyczyny ekspansji kolonialnej w II połowie XIX w.	pokazuje na mapie obszary zajęte przez Japonię na przełomie XIX i XX w.	przedstawia konflikty Wielkiej Brytanii związane z tworzeniem imperium kolonialnego; przedstawia przyczyny i skutki wojny japońsko-rosyjskiej	wskazuje tereny kolonii, które w okresie od XV–XIX w. przeszły pod władzę innego państwa; wskazuje związki między ekspansją kolonialną a sytuacją wewnętrzną mocarstw; ocenia rolę mocarstw europejskich w rozwoju terenów afrykańskich i azjatyckich	wyjaśnia, dlaczego Stany Zjednoczone były zwolennikiem tej polityki
17. Polityka międzynarodowa u schyłku XIX i na początku XX w.	Uczeń: wymienia płaszczyzny rywalizacji mocarstw w II połowie XIX i początkach XX wieku; wymienia państwa, które tworzyły trójprzymierze i trójporozumienie	Uczeń: wymienia zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii; przedstawia przyczyny i skutki wojen bałkańskich z początku XX w.; pokazuje na mapie tereny, na których Niemcy chcieli zwiększyć swoje wpływy	Uczeń: przedstawia proces kształtowania się trójprzymierza i trójporozumienia; przedstawia proces rozpadu Imperium Osmańskiego w II połowie XIX w.; wyjaśnia, jaki wpływ na kształtowanie się trójporozumienia miała niemiecka polityka kolonialna	Uczeń: wyjaśnia, jakie czynniki wpłynęły na zmianę układu sojuszy na przełomie XIX i XX w.; ocenia, czy zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii były wystarczające, by zapewnić jej bezpieczeństwo na przełomie XIX i XX w.; wskazuje związki między wojnami bałkańskimi a rywalizacją Rosji i Austro-Węgier oraz rozpadem Imperium Osmańskiego	Uczeń: przedstawia rywalizację Rosji, Wielkiej Brytanii i Niemiec na terenie Persji i jej wpływ na kształtowanie się trójporozumienia
IV. POLACY I ZIEMIE POLSKIE W 2. POŁOWIE XIX I NA POCZĄTKU XX WIEKU					
18. Królestwo Polskie przed wybuchem powstania styczniowego	Uczeń: przedstawia działania Polaków, które rozbudzały w społeczeństwie nastroje patriotyczne przed wybuchem powstania styczniowego;	Uczeń: wymienia reformy przeprowadzone w Rosji i Królestwie Polskim w ramach odwilży posewastopolskiej;	Uczeń: porównuje sytuację w Rosji I połowy XIX w. i w czasie odwilży posewastopolskiej;	Uczeń: ocenia, czy były szanse na przywrócenie chociaż części praw narodowych Polakom;	Uczeń: charakteryzuje działalność pozapolityczną Andrzeja Zamoyskiego i Leopolda Kronenberga

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	• wyjaśnia, kim byli biali i czerwoni; • Wyjaśnia termin: odwilż posewastopolska	• wymienia przykładowe reformy Aleksandra Wielopolskiego w Królestwie Polskim; • formułuje cel reform Aleksandra Wielopolskiego	• charakteryzuje możliwości działania Polaków w Królestwie Polskim w czasie odwilży posewastopolskiej; • wymienia organizacje i instytucje polskie, które powstały i działały w ramach odwilży posewastopolskiej	• ocenia, czy Aleksander Wielopolski miał szansę na uzyskanie poparcia Polaków dla swojej działalności	
19. Powstanie styczniowe	Uczeń: • wymienia rejony największego natężenia walk powstańczych i pokazuje je na mapie; • wymienia dowódców powstania styczniowego; • wymienia organy władz powstańczych; • wymienia postanowienia dekretów uwłaszczeniowych	Uczeń: • wyjaśnia, co spowodowało wybuch powstania styczniowego; • przedstawia działania Romualda Traugutta jako dyktatora powstania; • wymienia represje zastosowane przez cara wobec Polaków po klęsce powstania styczniowego; • wyjaśnia, jaki cel miało wydanie przez powstańców dekretów uwłaszczeniowych	Uczeń: • porównuje postanowienia dekretów uwłaszczeniowych wydanych przez władze powstańcze i cara; • porównuje politykę władz powstańczych w zależności od tego, czy przewagę w nich miało ugrupowanie białych, czy czerwonych; • przedstawia stosunek państw zachodnich wobec powstania styczniowego	Uczeń: • porównuje powstanie listopadowe i styczniowe pod względem organizacji władz i sposobu prowadzenia działań wojennych; • wyjaśnia, co wpływało na stanowisko państw zachodnich wobec powstania styczniowego; • porównuje represje zastosowane przez cara wobec Polaków w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych	Uczeń: • porównuje działania podjęte przez władze powstańcze (powstanie listopadowe i styczniowe) w sprawie chłopskiej; • wyjaśnia, do jakiej idei nawiązuje pieczęć Rządu Narodowego (ilustracja w podręczniku)
20. Sytuacja Polaków w zaborach: rosyjskim, pruskim i austriackim	Uczeń: • przedstawia cele i działalność Komisji Kolonizacyjnej i Hakaty; • wymienia polskie organy władzy Galicji powstałe w ramach autonomii; • wymienia prawa narodowe, które otrzymali Polacy w Galicji w ramach autonomii;	Uczeń: • charakteryzuje sytuację Polaków w zaborze rosyjskim; • wyjaśnia, na czym polegała polityka kulturkampf; • przedstawia rozwój rolnictwa i przemysłu w poszczególnych zaborach w II połowie XIX w.;	Uczeń: • porównuje sytuację Polaków na ziemiach zabranych i w Królestwie Polskim w II połowie XIX w.; • formułuje cele polityki władz pruskich (niemieckich) wobec Polaków w II połowie XIX w.;	Uczeń: • ocenia skuteczność działań podejmowanych przez władze pruskie (niemieckie) i Polaków w II połowie XIX w.; • przedstawia proces kształtowania się polskiej tożsamości narodowej na terenie Pomorza, Mazur, Warmii i Śląska;	Uczeń: • porównuje działalność Aleksandra Wielopolskiego i Agenora Gołuchowskiego; • wyjaśnia, dlaczego Agenor Gołuchowski uzyskał poparcie Polaków dla swoich działań

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	wymienia nowe grupy społeczne, które pojawiły się w społeczeństwie polskim w XIX w.	wymienia działania Polaków, które miały na celu obronę przed polityką germanizacyjną	porównuje sytuację Polaków w zaborze austriackim z sytuacją Polaków w zborze pruskim i rosyjskim; porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich pod zaborem w II połowie XIX w.	charakteryzuje konflikty społeczno-narodowościowe na terenie Galicji w II połowie XIX w.; wyjaśnia, co wpływało na przemiany w społeczeństwie polskim w II połowie XIX w.	
21. Masowe ruchy polityczne na ziemiach polskich	Uczeń: charakteryzuje program warszawskich pozytywistów; wymienia przykładowe partie polityczne powstałe w ramach ruchów ludowego, socjalistycznego i narodowego oraz ich przywódców	Uczeń: wymienia czynniki, które spowodowały powstanie nowoczesnego narodu polskiego i kształtowały polską świadomość narodową; wymienia główne założenia programowe partii politycznych powstałych w ramach ruchów ludowego, socjalistycznego i narodowego	Uczeń: porównuje dwa nurty w polskim ruchu socjalistycznym; wymienia partie polityczne i działaczy związanych z każdym z nurtów w polskim ruchu socjalistycznym; przedstawia programy ruchów ludowego i narodowego oraz przykłady ich realizacji	Uczeń: porównuje pojęcie narodu w społeczeństwie polskim w epoce nowożytnej i XIX w.; wyjaśnia, na czym polegał trójjolingizm; wyjaśnia, w których zaborach poszczególne ruchy polityczne miały największe poparcie; wyjaśnia, co spowodowało zmianę nazwy Stronnictwa Ludowego na Polskie Stronnictwo Ludowe	Uczeń: wymienia partie polskie działające w XX w. i obecnie, które wywodzą się z partii politycznych powstałych na ziemiach polskich w II połowie XIX w.
22. Rewolucja 1905–1906 w Królestwie Polskim	Uczeń: wymienia przyczyny i skutki rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim; przedstawia orientacje polityczne na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej	Uczeń: przedstawia przyczyny rewolucji 1905 r. w Rosji; wymienia zmiany, na które zgodził się Mikołaj II w wyniku rewolucji	Uczeń: przedstawia przebieg rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim; przedstawia grupy społeczne, które wystąpiły w czasie rewolucji 1905 r. i ich postulaty; charakteryzuje działalność orientacji proaustriackiej – niepodległościowej przed I wojną światową	Uczeń: wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja w Rosji na początku XX w. wpłynęła na wybuch rewolucji 1905 r.; wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia w Rosji z lat 1905–1907 wpływały na sytuację w Królestwie Polskim; ocenia trwałość zmian, które zaszły w Rosji i w Królestwie Polskim w wyniku rewolucji 1905 r.	Uczeń: przedstawia inne orientacje polityczne, które wykształciły się na ziemiach polskich przed I wojną światową

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
23. Polska kultura i nauka przełomu XIX i XX stulecia	Uczeń: wymienia najważniejsze cechy kultury okresu Młodej Polski; wymienia przykładowych artystów polskich II połowy XIX i początku XX w.; przedstawia rozwój kultury masowej na ziemiach polskich	Uczeń: przedstawia cechy pozytywizmu w kulturze; przedstawia osiągnięcia naukowe Polaków w II połowie XIX i początku XX w.; wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia kulturalne łączyły Polaków z różnych zaborów	Uczeń: przedstawia rolę przykładowych artystów w kulturze polskiej II połowy XIX i początku XX w.; wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury masowej na ziemiach polskich; przedstawia zmianę pozycji kobiet w społeczeństwie polskim na przełomie XIX i XX w.	Uczeń: charakteryzuje rozwój szkolnictwa na ziemiach polskich w II połowie XIX w.; przedstawia rolę historii w twórczości artystów polskich w II połowie XIX i początku XX w.; wyjaśnia, dlaczego Kraków nazywano Polskimi Atenami	Uczeń: przedstawia osiągnięcia artystów i uczonych polskich poza granicami ziem polskich
V. POLSKA, EUROPA I ŚWIAT W OKRESIE WIELKIEJ WOJNY					
24. Początek wojny i działania zbrojne w latach 1914–1916	Uczeń: wymienia państwa walczące po stronie państw ententy i państw centralnych; wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy na froncie zachodnim i wschodnim z lat 1914–1916; wymienia nowe rodzaje broni użyte w czasie I wojny światowej	Uczeń: wymienia bezpośrednie przyczyny I wojny światowej; wyjaśnia, co oznaczają pojęcia: wojna pozycyjna, wojna totalna; uzasadnia, że działania wojenne na froncie zachodnim miały charakter wojny pozycyjnej	Uczeń: wyjaśnia cele i konsekwencje realizacji przez Niemców planu Schlieffena; wyjaśnia, dlaczego kolejne państwa przyłączały się do państw centralnych lub ententy; wyjaśnia, jak wojna wpływała na życie codzienne ludności	Uczeń: przedstawia przebieg działań wojennych na Półwyspie Bałkańskim i froncie włoskim; wyjaśnia, w jaki sposób nowe rodzaje broni wpłynęły na prowadzone działania wojenne; wyjaśnia rolę kolonii i ich mieszkańców w czasie I wojny światowej	Uczeń: przedstawia, do jakich działań wykorzystywano zwierzęta w czasie I wojny światowej
25. Rewolucja lutowa i przewrót bolszewicki w Rosji	Uczeń: wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej; wymienia przyczyny i skutki rewolucji październikowej	Uczeń: wymienia dekryty wprowadzone przez władze bolszewickie; wyjaśnia, co to była Czecha; przedstawia zasady komunizmu wojennego; wyjaśnia, kim byli biali i czerwoni	Uczeń: przedstawia sytuację w Rosji w pierwszych latach wojny i wskazuje jej wpływ na wybuch rewolucji lutowej; przedstawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji;	Uczeń: wyjaśnia, na czym polegała dwuwładza po rewolucji lutowej; wyjaśnia, co ułatwiło bolszewikom dokonanie zamachu stanu (rewolucja październikowa);	Uczeń: wyjaśnia, co to była „Dziecięca arka”

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			przedstawia skutki wprowadzenia przez bolszewików dekretu o ziemi i dekretu o prawie narodów do samostanowienia	przedstawia znaczenie dekretów wprowadzonych przez władze bolszewickie	
26. Sprawa polska w czasie I wojny światowej	Uczeń: przypomina orientacje polityczne istniejące na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej; wymienia dokumenty, w których była mowa o powstaniu niepodległego państwa polskiego i ich najważniejsze postanowienia; wymienia przykładowe działania Legionów Polskich	Uczeń: wymienia przykładowe działania Komitetu Narodowego Polskiego; przedstawia różnice w stanowiskach państw walczących wobec kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości; wyjaśnia, co to była Błękitna Armia	Uczeń: przedstawia sytuację Polaków w pierwszych latach wojny; wyjaśnia przyczyny wydania <i>Aktu 5 listopada</i>; wymienia organy władz polskich powołane na mocy <i>Aktu 5 Listopada</i>; przedstawia rolę Komitetu Narodowego Polskiego w odzyskaniu przez Polskę niepodległości; przedstawia szlak bojowy Legionów Polskich	Uczeń: ocenia znaczenie <i>Aktu 5 listopada</i> dla odzyskania przez Polskę niepodległości; charakteryzuje politykę państw centralnych na okupowanych terenach Królestwa Polskiego; wyjaśnia, co wpływało na stosunek państw walczących do kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości; przedstawia udział Polaków w wojnie u boku Rosji	Uczeń: przedstawia udział Polek w walkach o odzyskanie niepodległości w czasie I wojny światowej
27. Koniec Wielkiej Wojny. Odzyskanie przez Polskę niepodległości	Uczeń: wymienia postanowienia pokoju brzeskiego; przedstawia proces kształtowania się władz centralnych odrodzonej Polski	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego udział Stanów Zjednoczonych w wojnie był ważny dla państw ententy; przedstawia konsekwencje trudnej sytuacji gospodarczej i politycznej Niemiec oraz Austro-Węgier jesienią 1918 r.	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego Stany Zjednoczone przystąpiły do wojny po stronie państw ententy; wyjaśnia, dlaczego Rosja bolszewicka zdecydowała się na podpisanie pokoju brzeskiego; charakteryzuje trudności gospodarcze Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r.	Uczeń: charakteryzuje trudności polityczne Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r.; wymienia lokalne ośrodki władzy na ziemiach polskich istniejące jesienią 1918 r. i działaczy stojących na ich czele; wyjaśnia, w jaki sposób zapobieżono istnieniu dwóch organów władzy reprezentujących Polaków wobec państw ententy	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego konflikt zbrojny z lat 1914–1918 był na początku określany jako Wielka Wojna, a potem jako I wojna światowa

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. EUROPA I ŚWIAT W OKRESIE MIĘDZYWOJNYM					
28. Ukształtowanie się systemu wersalskiego	Uczeń: wymienia najważniejsze postanowienia traktatu wersalskiego; wymienia cele i przykłady działalności Ligi Narodów; pokazuje na mapie państwa, które powstały po I wojnie światowej	Uczeń: wyjaśnia znaczenie pojęć: ładu wersalski, ład waszyngtoński; wymienia przykładowe problemy związane utrzymaniem ładu wersalskiego; wyjaśnia, co było największą słabością Ligi Narodów; pokazuje na mapie straty terytorialne Niemiec po I wojnie światowej	Uczeń: pokazuje na mapie obszary plebiscytowe po I wojnie światowej i zmiany, które zaszły w wyniku plebiscytów; przedstawia stanowiska państw ententy wobec powojennych losów państw centralnych; wymienia postanowienia traktatów pokojowych zawartych z pozostałymi państwami centralnymi; przedstawia problemy mniejszości narodowych; charakteryzuje mocne i słabe strony Ligi Narodów	Uczeń: wyjaśnia, w jaki sposób postanowienia traktatu wersalskiego i pozostałych traktatów pokojowych były kompromisem różnych stanowisk państw zwycięskich; ocenia szanse trwałości ładu wersalskiego i ładu waszyngtońskiego; ocenia, czy Liga Narodów spełniła pokładane w niej nadzieje; pokazuje na mapie straty terytorialne państw centralnych (poza Niemcami)	Uczeń: interpretuje karykaturę ze strony 256 w podręczniku, z uwzględnieniem polityki Stanów Zjednoczonych po I wojnie światowej; wymienia przykłady nieskutecznych działań Ligi Narodów w okresie dwudziestolecia międzywojennego
29. Świat po Wielkiej Wojnie. Wielki kryzys gospodarczy	Uczeń: wymienia przykładowe skutki społeczne i gospodarcze I wojny światowej; przedstawia, jak zmieniła się pozycja kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej; wymienia przykładowe sposoby przezwyciężania wielkiego kryzysu gospodarczego	Uczeń: wyjaśnia, które państwa i dlaczego mogły najbardziej odczuć skutki I wojny światowej; wyjaśnia, co wpłynęło na zmianę pozycji kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej; wymienia przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego	Uczeń: przedstawia polityczne skutki I wojny światowej dla krajów europejskich i ich kolonii; wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy dotknął prawie cały świat	Uczeń: przedstawia odbicie przeżyć związanych z doświadczeniami wielkiej wojny w dziełach kultury; przedstawia bilans I wojny światowej; ocenia, czy wprowadzenie prohibicji w Stanach Zjednoczonych spełniło pokładane w niej nadzieje	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy był w niewielkim stopniu odczuwany w ZSRS i Hiszpanii; porównuje sposoby walki z epidemią grypy hiszpanki i jej konsekwencje po I wojnie światowej z sytuacją związaną z obecną epidemią COVID-19

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
30. Narodziny faszyzmu we Włoszech	Uczeń: wymienia założenia ideologii faszystowskiej; przedstawia proces przejęcia władzy przez Mussoliniego; pokazuje na mapie tereny ekspansji Włoch faszystowskich	Uczeń: wymienia trudności gospodarcze i polityczne Włoch po I wojnie światowej; wymienia organy władzy w faszystowskich Włoszech i ich kompetencje; przedstawia politykę Benito Mussoliniego wobec opozycji	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego Włosi byli niezadowoleni z postanowień traktatów pokojowych po I wojnie światowej; charakteryzuje politykę gospodarczą Mussoliniego; wyjaśnia pojęcia: etatyzm, korporacjonizm	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego Mussolini zyskał poparcie Włochów; charakteryzuje stosunki między państwem włoskim a Kościołem katolickim; wyjaśnia znaczenie traktatów laterańskich; uzasadnia, że państwo włoskie za rządów Mussoliniego było państwem totalitarnym	Uczeń: wyjaśnia, w jaki sposób Benito Mussolini nawiązywał do tradycji imperium rzymskiego
31. System nazistowski w Niemczech	Uczeń: wymienia założenia ideologii nazistowskiej; przedstawia okoliczności objęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza; przedstawia wydarzenia określone jako noc kryształowa	Uczeń: wymienia postanowienia układu w Locarno; wymienia cechy państwa totalitarnego na przykładzie III Rzeszy; wyjaśnia, cel uchwalenia ustaw norymberskich	Uczeń: przedstawia sytuację w Niemczech po I wojnie światowej; przedstawia walkę o władzę w łonie NSDAP; przedstawia politykę NSDAP wobec przeciwników politycznych; charakteryzuje politykę władz III Rzeszy wobec Żydów	Uczeń: wyjaśnia, jakie konsekwencje dla sytuacji międzynarodowej miało podpisanie układu w Locarno; wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja w Niemczech po I wojnie światowej ułatwiła dojście do władzy Adolfowi Hitlerowi; charakteryzuje politykę gospodarczą III Rzeszy; wskazuje związki między ideologią nazistowską a polityką wobec Żydów	Uczeń: wyjaśnia, w jaki sposób ideologia nazistowska znajdowała odzwierciedlenie w sztuce III Rzeszy
32. Państwo sowieckie	Uczeń: wymienia organy władzy w Związku Sowieckim; charakteryzuje represje wobec ludności stosowane przez władze w okresie rządów Stalina;	Uczeń: wymienia założenia Nowej Ekonomicznej Polityki i gospodarki centralnie planowanej; wyjaśnia przyczyny represji różnych grup ludności w państwie sowieckim;	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego w Związku Sowieckim wprowadzano zmiany w polityce gospodarczej państwa; wymienia postanowienia układu w Rapallo;	Uczeń: przedstawia konsekwencje układu w Rapallo; wyjaśnia rolę propagandy i sztuki w kształtowaniu wizerunku przywódcy i państwa sowieckiego;	Uczeń: ocenia, czy założenia gospodarki komunistycznej (kolektywizacja, gospodarka nakazowo-rozdzielcza itp.) faktycznie doprowadziły do rozwoju gospodarczego Związku Sowieckiego

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	przedstawia przykłady działań propagandowych w ZSRS	wymienia cechy socrealizmu	przedstawia rolę propagandy w ZSRS i środki przez nią stosowane	uzasadnia, że Związek Sowiecki był państwem totalitarnym; wyjaśnia rolę Kominternu w polityce zagranicznej ZSRS	
33. Świat na drodze ku wojnie	Uczeń: pokazuje na mapie rozrost terytorialny III Rzeszy; wymienia dokumenty, które doprowadziły do ukształtowania się osi Rzym–Berlin–Tokio; wymienia postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow	Uczeń: wymienia działania III Rzeszy mające na celu militaryzację państwa; przedstawia politykę państw zachodnich wobec III Rzeszy; wymienia postanowienia dokumentów, które ukształtowały oś Rzym–Berlin–Tokio	Uczeń: przedstawia działania III Rzeszy, które łamały postanowienia traktatu wersalskiego; wyjaśnia znaczenie paktu antykominternowskiego i paktu stalowego dla powstania osi Rzym–Berlin–Tokio; przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny domowej w Hiszpanii; wyjaśnia znaczenie paktu Ribbentrop–Mołotow	Uczeń: przedstawia ekspansję Japonii na Dalekim Wschodzie; przedstawia współpracę państw faszystowskich w trakcie wojny domowej w Hiszpanii; ocenia, czy polityka państw zachodnich wobec III Rzeszy przyniosła oczekiwane efekty	Uczeń: przedstawia udział Polaków w wojnie domowej w Hiszpanii; przedstawia odbicie konfliktów z lat 30. XX w. (do wybuchu II wojny światowej) w literaturze i sztuce
34. Nauka i kultura w okresie międzywojennym	Uczeń: przedstawia rozwój kinematografii w dwudziestoleciu międzywojennym; wymienia przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym; przedstawia tematykę literatury dwudziestolecia międzywojennego i wymienia przykładowych pisarzy tego okresu	Uczeń: przejawia wpływ postępu technicznego na życie codzienne ludzi i rozwój kultury; przypisuje przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym do odpowiednich nurtów w sztuce	Uczeń: wyjaśnia, co przyczyniło się do rozwoju kultury masowej w dwudziestoleciu międzywojennym; wymienia przykładowe dzieła sztuki i architektury dwudziestolecia międzywojennego oraz ich twórców; wymienia przykładowych naukowców dwudziestolecia międzywojennego i dziedziny nauki, którymi się zajmowali	Uczeń: wymienia cechy nowych nurtów w sztuce i architekturze w dwudziestoleciu międzywojennym; wyjaśnia, jaką rolę odgrywały literatura i film w propagandzie; charakteryzuje twórczość kompozytorską w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: ocenia, czy artyści sceny i filmu stawali się idolami dla publiczności

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. POLSKA W DWUDZIESTOLECIU MIĘDZYWOJENNYM					
35. Walka o granice odrodzonej Polski	Uczeń: wymienia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące ziem polskich; wyjaśnia termin: orłęta lwowskie; przedstawia znaczenie Bitwy Warszawskiej; pokazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej	Uczeń: wymienia wydarzenia, które wpłynęły na kształt polskiej granicy z Niemcami po I wojnie światowej; wymienia postanowienia pokoju ryskiego; wymienia najważniejsze problemy państwa polskiego związane z kształtem granic po I wojnie światowej	Uczeń: przedstawia koncepcje dotyczące kształtu polskiej granicy wschodniej; przedstawia przyczyny i przebieg wojny polsko-bolszewickiej; wymienia przyczyny konfliktu polsko-ukraińskiego w Galicji Wschodniej; wyjaśnia podłoże problemów II Rzeczypospolitej związanych z przebiegiem granicy z Niemcami	Uczeń: wyjaśnia, co wpłynęło na wynik plebiscytów na Warmii i Mazurach oraz na Górnym Śląsku; charakteryzuje problemy związane z kształtowaniem się granicy na Śląsku Cieszyńskim i Wileńszczyźnie; wyjaśnia podłoże problemów II Rzeczypospolitej związanych z przebiegiem granic odrodzonego państwa i działaniami, które je ukształtowały	Uczeń: wyjaśnia genezę i znaczenie terminów, którymi określa się Bitwę Warszawską; charakteryzuje przedstawianie walk o granice odrodzonego państwa w sztuce
36. II Rzeczpospolita w okresie rządów parlamentarnych (1918–1926)	Uczeń: charakteryzuje prawo wyborcze do Sejmu Ustawodawczego; wymienia uprawnienia sejmu i prezydenta na mocy konstytucji marcowej; wymienia pierwszych Prezydentów II Rzeczypospolitej	Uczeń: wymienia postanowienia małej konstytucji; przestawia okoliczności wyboru Gabriela Narutowicza na Prezydenta II Rzeczypospolitej	Uczeń: porównuje pozycję władzy ustawodawczej i wykonawczej na mocy konstytucji marcowej; wymienia zasady ustrojowe państwa i prawa obywateli zawarte w konstytucji marcowej; wyjaśnia, jakie były trudności przy formowaniu rządu w okresie Sejmu I kadencji i jakie były tego skutki	Uczeń: wyjaśnia problemy związane z przeprowadzeniem wyborów do Sejmu Ustawodawczego; porównuje pozycję Józefa Piłsudskiego jako Tymczasowego Naczelnika Państwa i Naczelnika Państwa; charakteryzuje życie polityczne II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.	Uczeń: podaje przykład gabinetu pozaparlamentarnego, który powstał w latach 20. XX w., i wyjaśnia okoliczności jego powołania
37. Rządy sanacji w Polsce (1926–1939)	Uczeń: wymienia przykładowe przyczyny zamachu majowego;	Uczeń: wymienia przykładowe skutki zamachu majowego;	Uczeń: przedstawia stosunek różnych grup społecznych do działań Józefa Piłsudskiego w 1926 r.;	Uczeń: uzasadnia, że w Polsce po przewrocie majowym możemy mówić o reżimie autorytarnym;	Uczeń: wymienia mocne i słabe strony II rządu Chjeno-Piasta;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	wymienia uprawnienia prezydenta, które wzmocniły jego władzę na mocy konstytucji kwietniowej; wyjaśnia, jaką rolę odgrywał Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem	przedstawia zmiany w pozycji ustrojowej sejmu i prezydenta wprowadzone na mocy konstytucji kwietniowej; wyjaśnia, co to był Centrolew; charakteryzuje politykę obozu sanacji wobec przeciwników politycznych	przedstawia zmiany ustrojowe wprowadzone przez nowelę sierpniową i konstytucję kwietniową; charakteryzuje politykę wewnętrzną obozu sanacji; przedstawia pozycję Prezydenta Ignacego Mościckiego po śmierci Józefa Piłsudskiego	przedstawia działania obozu prawicowego w okresie rządów sanacji; ocenia pozycję Józefa Piłsudskiego w obozie sanacyjnym; charakteryzuje obóz sanacji po śmierci Józefa Piłsudskiego	wyjaśnia, w jaki sposób powołanie rządu Chjeno-Piasta wpłynęło na wybuch przewrotu majowego
38. Społeczeństwo II Rzeczypospolitej	Uczeń: wymienia mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczypospolitą; charakteryzuje sytuację mniejszości żydowskiej w II Rzeczypospolitej; wymienia prawa mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej	Uczeń: przedstawia strukturę społeczeństwa II Rzeczypospolitej (etniczną, religijną, zawodową); charakteryzuje sytuację mniejszości ukraińskiej w II Rzeczypospolitej; przedstawia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych	Uczeń: wyjaśnia, co wpływało na różnice między strukturą etniczną i religijną społeczeństwa II Rzeczypospolitej; wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze zawodowej społeczeństwa II Rzeczypospolitej; charakteryzuje sytuację mniejszości niemieckiej w II Rzeczypospolitej; przedstawia stosunek społeczeństwa polskiego do mniejszości żydowskiej	Uczeń: wyjaśnia przyczyny stosunku poszczególnych mniejszości narodowych do państwa polskiego; charakteryzuje sytuację mniejszości białoruskiej w II Rzeczypospolitej; ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych; przedstawia stosunek społeczeństwa polskiego do mniejszości narodowych (poza mniejszością żydowską)	Uczeń: przedstawia przykłady wyboru różnych tożsamości narodowych wśród członków jednej rodziny; wyjaśnia, jakie mogły być przyczyny i konsekwencje takiego zjawiska
39. Przemiany gospodarcze w Polsce w okresie międzywojennym	Uczeń: wymienia przykładowe problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.; wyjaśnia pojęcia: Polska A i Polska B;	Uczeń: dzieli problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w. na te, które były konsekwencją zaborów, i na te, które wynikały z działań w czasie I wojny światowej;	Uczeń: wyjaśnia podłoże problemów gospodarczych II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.; charakteryzuje przebieg wielkiego kryzysu gospodarczego w Polsce;	Uczeń: ocenia skuteczność reform rządu Władysława Grabskiego; przedstawia przyczyny i realizację przeprowadzenia reformy rolnej w II Rzeczypospolitej;	Uczeń: przedstawia wpływ Prezydenta Ignacego Mościckiego na rozwój przemysłu

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	• pokazuje na mapie najważniejsze ośrodki gospodarcze II Rzeczypospolitej	• wymienia reformy rządu Władysława Grabskiego; • przedstawia rolę Gdyni i Centralnego Okręgu Przemysłowego	• charakteryzuje rozwój przemysłu w II Rzeczypospolitej	• ocenia, czy władzom II Rzeczypospolitej udało się zniwelować różnice między Polską A a Polską B	
40. Kultura i nauka w międzywojennej Polsce	Uczeń: • wymienia przykładowych twórców i ich dzieła; • wymienia osiągnięcia Polaków (obywateli II RP) w dziedzinie kultury i nauki; • wymienia największe osiągnięcia sportowe Polaków w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: • przedstawia rozwój kultury masowej w II Rzeczypospolitej; • wymienia przykładowe zabytki architektury modernistycznej w Polsce	Uczeń: • wymienia pisarzy i malarzy dwudziestolecia międzywojennego i przypisuje ich do odpowiedniej grupy literackiej lub nurtu w malarstwie; • charakteryzuje architekturę dwudziestolecia międzywojennego; • przedstawia rozwój sportu w II Rzeczypospolitej	Uczeń: • przedstawia rozwój i zmiany w szkolnictwie w II Rzeczypospolitej; • wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury w Polsce w okresie dwudziestolecia międzywojennego; • wyjaśnia, co wpływało na wybór tematyki dzieł kultury; • przedstawia twórczość kompozytorską w II Rzeczypospolitej	Uczeń: • wyjaśnia, za co Kazimierz Wierzyński otrzymał medal olimpijski
41. Polska polityka zagraniczna w latach 1918–1939	Uczeń: • wymienia przyczyny konfliktów II Rzeczypospolitej z sąsiadami; • wymienia sojuszników Polski w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: • przedstawia wydarzenia, które kształtowały stosunki Polski z Niemcami i Związkiem Sowieckim w dwudziestoleciu międzywojennym; • przedstawia pozycję geopolityczną Polski przed wybuchem II wojny światowej	Uczeń: • wyjaśnia, co wpływało na kształt stosunków polsko-niemieckich i polsko-sowieckich w dwudziestoleciu międzywojennym; • wyjaśnia, dlaczego Francja była sojusznikiem II Rzeczypospolitej	Uczeń: • charakteryzuje politykę zagraniczną II Rzeczypospolitej w okresie sanacji; • ocenia skuteczność polskiej polityki zagranicznej w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: • wyjaśnia, dlaczego w prasie międzynarodowej porównywano działania władz polskich w polityce zagranicznej z działaniami III Rzeszy